

Mr. sc. Šime Smolić

Prikaz knjige

Naziv djela: **HEALTH ECONOMICS, THEORIES, INSIGHTS, AND INDUSTRY STUDIES, 4th ED.**

Autori: Rexford E. Santerre, Stephen P. Neun

Izdavači: Steve Momper, Thomson South-Western

Mjesto i godina izdanja: SAD, 2007.

Broj stranica: 586

Ekonomika zdravstva kao disciplina pojavljuje se još sedamdesetih godina prošlog stoljeća u razvijenim zemljama Europe i SAD-a. Najveći dosezi na tom području uglavnom su vezani uz SAD i nekoliko zemalja Europske unije, primarno Ujedinjeno Kraljevstvo, Njemačku, Francusku i Švedsku. Ta je disciplina danas iznimno važna u većini civiliziranih zemalja, posebno u postizanju jednog od milenijskih ciljeva razvoja – poboljšanja zdravstvene skrbi. Važnost zdravstvenog sustava u zemljama sa srednjim i visokim dohotkom ogleda se i u relativnom udjelu bruto domaćeg proizvoda koji taj sektor apsorbira. U nekim razvijenim zemljama Europe taj je udjel već godinama 10-ak posto BDP-a.

Knjiga *Health Economics, Theories, Insights, and Industry Studies* važno je ishodište u proučavanju načela ekonomike zdravstva i načina funkcioniranja zdravstvenog sustava. Interdisciplinarno pristupa upoznavanju s temeljnim odrednicama zdravstvenog sustava. Temeljni je oslonac u knjizi mikroekonomska analiza, ali usporedno se upotrebljavaju i dosezi *cost-benefit*, *cost-effectiveness* i *cost-utility* analize, iznimno važnih u analizi troškova i u odlučivanju u zdravstvenim ustanovama.

Prednost ove knjige jest u analizi pojedinih tržišta i ustanova u funkciji zdravstvenog sustava: od tržišta liječnika, medicinskih sestara do tržišta bolničkih usluga, lijekova itd. Zbog toga se sadržajno razlikuje od Hendersonove (2007) *Health Economics and Policy*, ali i petog izdanja *The Economics of Health and Health Care* (Folland, Goodman i Stano, 2007). U prvom dijelu knjige, tj. u ukupno osam poglavlja, analiziraju se temeljni koncepti ekonomike zdravstva, proizvodnje zdravlja, obilježja zdravstvenih sustava i ustanova, tržišta zdravstvenog osiguranja itd. Temelj je toga dijela mikroekonomska analiza. Posebno bih istaknuo sedmo i osmo poglavlje, koja obuhvaćaju analizu proizvodnje i troškova, monopola i savršene konkurencije na tržištu zdravstvenih usluga. Mikroekonomska analiza na razini je većine standardnih udžbenika iz mikroekonomije, a razumijevanju doprinose i primjeri iz zdravstvenog sustava. Drugi dio knjige, odnosno deveto i

deseto poglavlje, prikazuje ulogu države u zdravstvenom osiguranju i na tržištu medicinskih proizvoda i usluga. *Regulacija, Redistribucija, Politika racionalizacije* samo su neki naslovi u devetom poglavlju, a u desetom se pak autori koncentriraju na detaljno proučavanje zdravstvenih programa *Medicare* i *Medicaid* u SAD-u. Treći dio knjige, poglavlja od jedanaestog do petnaestog, poseban je zbog parcijalne analize zdravstvenih sektora: privatnoga zdravstvenog osiguranja, bolnica, tržišta lijekova, liječnika. Četvrti dio sastoji se od samo jednog poglavlja koje analizira problematiku i reforme zdravstvenog sustava SAD-a.¹ Posebno je zanimljiv jer se kritički odnosi prema određenim neuspjesima zdravstvene politike u toj zemlji. Posebno se spominje reforma zdravstva predsjednika Billa Clintona i pojedine reforme na razini saveznih država.

Kao svojevrsni se motiv kroz većinu knjige provlači zdravstveni sustav SAD-a, na kojem se temelji većina konkretnih primjera. Organizacija i tržišno funkcioniranje tog sustava djeluju poprilično konfuzno iz europske perspektive. Međutim, u prvom dijelu knjige naglašena su osnovna načela svakoga zdravstvenog sustava – bio on privatno utemeljen ili s dominantno socijalnom komponentom². Zbog toga fokusiranje na zdravstveni sustav i zdravstvenu politiku SAD-a nije veliki nedostatak knjige *Health Economics, Theories, Insights, and Industry Studies* iako bi se to na prvi pogled moglo zaključiti. Jedan od razloga za to potpuna je dominacija SAD-a na području ekonomike zdravstva u odnosu na Europu.

Konkretnim i relevantnim primjerima u svakom poglavlju autori uspijevaju približiti najzahtjevnije analize, teorije i politiku iz ekonomike zdravstva. Tu još treba navesti i mnogo dodatnih informacija i uputa na kraju svakog poglavlja. Upravo je takav način pisanja veoma vrijedan i mnogostruko olakšava povezivanje pojedinih dijelova knjige. Knjiga *Health Economics, Theories, Insights, and Industry Studies* ishodišna je literatura za ozbiljnije proučavanje funkcioniranja i problematike zdravstvenog sustava, ali koristit će i onima koji se prvi put susreću s ekonomikom zdravstva. Disciplina je to koja svakako zaslužuje posebnu pozornost u svakom društvu, a posebno u zemljama poput Hrvatske, s visokim stupnjem socijalnih prava.

¹ Primjerice reforme u državama Maryland i Oregon, zdravstveni plan predsjednika Billa Clintona itd.

² U četvrtom poglavlju autori donose komparativnu analizu današnjih zdravstvenih sustava, zbog čega je relativno lako pratiti razlike na koje se nailazi u sljedećim poglavljima.